

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра теорії і історії мистецтв	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	професійної та практичної підготовки.
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	7

КОЛЕКЦІОНУВАННЯ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА І СУЧАСНИЙ АРТ-РИНОК

Семестр 7 (осінь 2021)
1 вересня — 14 грудня

Викладач	Мельничук Людмила Юріївна, кандидат мистецтвознавства
E-mail	ludmel11@ukr.net
Заняття	<u>Середа 13-15.30</u>
Консультації	вівторок 12.20–13.00
Адреса	к. 205, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є листування у *Telegram-чаті* групи. Контрольні, самостійні роботи для рубіжного контролю у випадку дистанційного навчання мають бути надіслані на пошту викладача. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІЗМ) і курс — 1М), в полі тексту листа позначити, хто звертається; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання. Розширення: текст — docx, ілюстрації — jpeg, pdf*. Консультавання з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Знання з дисциплін «Історія зарубіжного мистецтва», «Історія світової культури», «Історія українського мистецтва», «Мистецтво постмодернізму»

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Ілюстративний матеріал згідно тем курсу, сайти провідних музеїв і галерей світу, України, сайти аукційних домів світу й України, сайти фондів і колекціонерів.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Сайти музеїв світу й України, сайти арт-аукціонів, мистецьких галерей, арт-ярмарок світу і України
Сотбіс sothebys.com

Кристис christies.com
Філіпс phillips.com
Frieze Art Fair frieze.com/fairs/frieze-london
Галерея Саатчі saatchigallery.com
Фонд Т. і Б.Гриньових grynyov.art/about

Музеї Ватикану - m.museivaticani.va
Галерея Уффіці (Флоренція) - uffizi.it
Лувр - louvre.fr/en/visites-en-
Британський музей - britishmuseum.org
Музей Прадо - museodelprado.es/the-collect..
Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ khanenkomuseum.kiev.ua
Музей східного і західного мистецтва, Одеса museum.odessa.ua
Харківський художній музей artmuseum.kh.ua

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Екран, комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Колекціонування творів мистецтва і сучасний арт-ринок» викладається студентам спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», ОПП «Мистецтвознавство» першого бакалаврського рівня вищої освіти.

Мета дисципліни полягає в набутті студентами системних знань з історії колекціонування творів мистецтва як складової художнього життя, його культури і практики, ознайомленні зі сучасними практиками арт-ринку, його моделями і новою роллю художників .

Загальні компетентності :

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Фахові компетентності :

- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.
- Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- Здатність використовувати професійні знання у практичній мистецтвознавчій діяльності.

Програмні результати навчання :

- Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
- Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.
- Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва,

декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Колекціонування творів мистецтва і сучасний арт-ринок» складається з двох змістових модулів: «Історія колекціонування творів мистецтва», «Сучасний арт-ринок» і розрахований на 90 годин, з яких 45 год. аудиторних (24 – лекційні, 21 – семінарські заняття), 45 год. – самостійна робота студентів; для студентів заочної форми навчання – 12 аудиторних та 78 годин самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія колекціонування творів мистецтва

Тема 1. Культура колекціонування. Типи мистецьких колекцій.

Тема 2. Практика колекціонування. Колекція і ідентичність

Тема 3. Колекціонування творів мистецтва як складова художнього життя

Тема 4. Колекціонування творів мистецтва в Україні

Змістовий модуль 2. Сучасний арт-ринок

Тема 5. Історія арт-ринку

Тема 6. Структура сучасного арт-ринку. Моделі ринку

Тема 7. Художник і арт-ринок. Успіх, сенсація, комерціалізація

Тема 8. Сучасний арт-ринок в Україні

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом аудиторних (лекційних, практичних занять), гостьових лекцій, спільних дискусій, моніторингу актуальних подій арт-ринку. Самостійна робота спрямована на виконання практичних завдань (письмових і усних), підготовку презентацій, колективних проєктів. Зміст самостійної роботи складає пошук інформації, аналіз і презентація власних досліджень. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

В межах кожного модулю передбачено рубіжні етапи контролю для студентів денної форми навчання, що здійснюються під час практичних занять (виступи, самостійні роботи у вигляді арт-проєктів, презентацій, моніторинга новин арт-ринку). Для студентів заочної форми навчання формами контролю є контрольна робота у вигляді реферату. Форма підсумкового контролю – **залік**.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	задовільно	64–74	D
			незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B	незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C			

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На заняттях студент має вести конспект лекцій, вчасно виконувати усі завдання курсу, проявляти ініціативу стосовно навчання, висловлюючи власні побажання щодо форм самостійної роботи.

У разі відрядження, хвороби викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю або заняття може провести інший викладач кафедри.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. У разі пропуску занять через захворювання або інших поважних причин має бути відповідний документ (довідка від лікаря, з деканату і т. ін.). У таких випадках надається додаткова можливість виконати індивідуальні завдання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності при написанні самостійних робіт, а також у доповідях на конференції або публікаціях статті (обов'язкові посилання). Серія Інформаційних бюлетенів «Академічна доброчесність» за посиланням: <https://drive.google.com/drive/folders/1rx4IMRGOJdPhYbl-Y6EUcKCRd9jEeUc5?usp=sharing>.

РОЗКЛАД КУРСУ

Осінній семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
2.09	1	Лекція	Культура колекціонування. Типи мистецьких колекцій	3	Усне опитування	
9.09	2	Лекція	Практика колекціонування Колекція і ідентичність	3	Усне опитування	
16.09	1-2	Практичне заняття	Відомі колекції і колекціонери	3	Виступ на семінарі	Конспект джерел
23.09	3	Лекція	Колекціонування творів мистецтва як складова художнього життя	3	Самостійна робота	
30.09	3	Практичне заняття	Імена, події. Галерейники, художники, критики, арт-ділери	3	Виступ на семінарі	Конспект джерел
7.10	4	Лекція	Колекціонування творів мистецтва в Україні	3	Моніторинг подій	
14.10	3, 4	Практичне заняття	Відомі колекції і колекціонери	3	Виступ на семінарі Контрольна робота	Конспект джерел

21.10	5	Лекція	Історія арт-ринку	3	Усне опитування	
28.10	5	Практичне заняття	Колекціонери, збирачі покущі	3	Виступ на семінарі	Конспект джерел
4.11	6	Лекція	Структура сучасного арт-ринку. Моделі ринку	3	Моніторинг актуальних подій	
11.11	6	Практичне заняття	Відомі арт-ярмарки аукціони, галереї, Інет-продажі	3	Виступ на семінарі	Конспект джерел
18.11	7	Лекція	Художник і арт-ринок. Успіх, сенсація, комерціалізація	3	Усне опитування	
25.11	7	Практичне заняття	Мистецтво і бізнес. Нова роль мистця	3	Виступ на семінарі. Спільна дискусія	Конспект джерел
2.12	8	Лекція	Сучасний арт-ринок в Україні	2	Самостійна робота Моніторинг подій	
9.12	8	Практичне заняття	Колекціонери Харкова	2	Виступ на семінарі	Конспект джерел

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка *заліку* зорієнтована на засвоєння основних положень теоретичного матеріалу, а також на виконання самостійної роботи у вигляді різноманітних форм: презентації, індивідуальні чи групові арт-проекти, моніторинг новин арт-ринку, письмової роботи у вигляді реферату, конспектування джерел

Градація оцінювання за п'ятибальною шкалою залежить від нижчезазначених чинників:

Оцінка	Критерії оцінювання студентів
Незадовільно (2)	Студент/ка не опрацював теми курсу, не виконав необхідний обсяг завдань, не підготував самостійну роботу. Пропуск рубіжних форм контролю
Задовільно (3)	Студент/ка опрацював теми курсу, самостійна робота має низку недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невчасна подача виконаної роботи). Пропуск рубіжних форм контролю
Добре (4)	Студент/ка усвідомлює зміст, проблематику курсу, але допускає несуттєві неточності, всі завдання виконані, але не завжди подані вчасно
Дуже добре (4+)	Студент/ка здатний узагальнювати й систематизувати матеріал з курсу, демонструє асоціативні зв'язки між історією і сучасністю питань курсу. Але допускає неточності і незначні помилки у викладенні матеріалу. Вчасно надає виконані завдання
Відмінно (5)	Студент/ка демонструє глибоке знання предмету курсу, володіє історичним контекстом. Вміє застосовувати одержані знання для аналізу процесів в сучасному арт-просторі. Пропонує власні ідеї і бачення у самостійній роботі, активно висловлює дискусійні думки, пропонує до розгляду на практичних заняттях зібрані

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за виступ на конференції / публікацію тез за темою в межах дисципліни, власні креативні презентації або арт-проекти. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Аполлон у кузні Вулкана. Бронзові скульптури з колекції Людовіка XIV з музею Лувр. Виставка у музеї-заповіднику «Софія Київська». К., 2008
2. Арутюнова А. Арт-рынок в XXI веке: пространство художественного эксперимента. М., 2017
3. Банников А., Сапожников С. Собиратели и хранители прекрасного. М., 2007
4. Белькевич Д. Сучасний ринок мистецтва в Україні: Завдання, проблеми, вирішення *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*. 2014. Вип. 6. С. 97–101; Твір мистецтва як фінансовий інструмент: Перспективи впровадження в Україні *Мистецтвознавство України*. 2014. Вип. 14. С. 5–12.
5. Вессели І. Е. О распознавании и собирании гравюр. Пособие для любителей. М., 1882
6. Гай К. Арт-рынок Украины конца XX – начала XXI ст.: джерела дослідження. *Народознавчі зошити*. 2012. № 6. С. 1195–1201.
7. Грав І. Высокая цена: искусство между рынком и культурой знаменитости. М., 2016
8. Гук Ф. Галерея пройдисвітів. Історія мистецтва й арт-дилерів. К., 2019
9. Заєва А. Арт-рынок як регулятор взаємовідношень художника і публіки. *Культура народів Причорномор'я*. 2012. № 228. С. 137-141
10. Зикеева Е. Коллекционирование: реставрация понятий / Е. Зикеева // *Антиквар*. 2008. № 5 (19), май. С. 72–77.
11. Досси П. Продано! Искусство и деньги. С.-Петербург, 2017
12. Каткова Т. Діяльність ЮНЕСКО у сфері збереження культурної спадщини: правові аспекти. Харків, 2007
13. Ковалинский В. Меценаты Киева К., 1998.
14. Козлов Г. Замах на мистецтво. К., 2018
15. Лукомский Г. Старинные усадьбы Харьковской губернии. Харків, 2007
16. Мельничук Л. Колекціонування творів мистецтва і музейні зібрання Слобожанщини. XX століття // *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том IV: Зміни та синергія в розвитку науки та освіти [колективна монографія] / [Наукова редакція: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Херсон – Київ: Посвіт, 2020. 292 с. С. 140–146*
17. Мельничук Л. Ю. Колекції і колекціонери: роль особистості у творенні мистецького зібрання. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті* : зб. наук. пр. — Х. : ХДАДМ, 2009. № 6. С. 40–44.
18. Мельничук Л. Колекціонування творів мистецтва як складова художнього життя. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* : зб. наук. пр. Х. : ХДАДМ, 2015. № 9–10. С. 43–47.

19. Павлова О. Г. Наталівська колекція П. І. Харитоненка *Історія України. Маловідомі імена, події, факти* : зб. ст. К. : , 1999. Вип. 8. С. 454–460.
20. Прикосновение. Живопись и графика XX века из собрания Ильи Лучковского : альбом / [авт.-сост. и науч. ред. И. Лучковский; предисл. Д. Сарабьянов]. Х., 2005.
21. Роль приватних колекцій у формуванні зібрань художніх музеїв : зб. ст. за матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 11–12 бер. 2005 р. / [упоряд. Л. Є. Пономарьова]. Х., 2005. С. 21–27.
22. Скибицька Т. Харитоненко *Пам'ятки України*. 1992. № 2–3. С. 39–40, 117–118.
23. Слабошпицький М. Українські меценати. К., 2006
24. Східна колекція. Музей мистецтв ім. Б. і В. Ханенків. К., 2005
25. Таньчук. Р. Искусство коллекционирования. Харків, 2016
26. Терещенко М. Перший олігарх. Михайло Іванович Терещенко. К., 2015
27. Томпсон Д. Помаранчевий надувний пес. Буми, потрясіння та жадова на сучасному арт-ринку. К., 2018
28. Ханенко Б. Спогади колекціонера. К., 2008
29. Хук Ф. Завтрак у Sothebys. Мир искусства от А до Я. С.-Петербург, 2017
30. Фридлендер М. Об искусстве и знаточестве. С.-Петербург, 2013
31. Антиквар. Журнал об антиквариате и коллекционировании. Київ